

Genesis 28: 10-17; 1 Korintiërs 5: 1-10

We zagen het ergens ook wel aankomen, maar nu het weer zover is, worden we er niet vrolijk van.

We lopen weer met mondkapjes op, ontsmetten onze handen, en moeten anderhalve meter afstand van elkaar te houden.

De noodzaak om te zorgen voor frisse lucht in onze huizen, dringt langzaam tot ons door nu de overheid dat advies heeft overgenomen.

Het is geen zwart-wit situatie.

De grens tussen ge-vaccineerd en on-gevaccineerd is poreus.

Want ook als we gevaccineerd zijn, kunnen we het coronavirus oplopen en we kunnen er anderen mee besmetten.

Na verloop van tijd neemt de werking van het vaccin af.

De ziekenhuizen kunnen de toestroom van coronapatiënten nauwelijks nog aan. Artsen en verpleegkundigen zijn overbelast.

De coronacrisis is niet voorbij. Niet in ons land. Niet in de landen om ons heen.

Ook als kerk, ook als Tuindorpkerk, moeten wij ons houden aan de beperkingen die de maatregelen tegen het virus ons opleggen.

We hebben nog niet de tijd gehad om te herstellen van de vorige coronagolf en daar komt nu de volgende overheen.

"Zo zijn het geen kerkdiensten meer", zei een gemeentelid.

We kunnen niet naast elkaar gaan zitten.

Wie hier alleen komt, moet hier ook alleen zitten.

De mensen met wie we na de dienst altijd even spraken, ontbreken nu.

Het is niet, zoals het was.

Bovendien zal zich in Utrecht ook afspelen, wat in Groningen werd vastgesteld.

Kerkleden, ook die actief waren, merkten na de eerste coronacrisis, dat ze de kerk niet gemist hadden. Ze lieten zich uitschrijven.

In een normaal jaar vinden met kerst mensen eerder de weg naar de kerk, dan op gewone zondagen.

Met de onzekerheid van nu staat de kerkelijke viering van het kerstfeest ook dit jaar op losse schroeven.

Dat contact met onze gemeente zal er waarschijnlijk weer niet zijn.

En toch moeten we in deze omstandigheden verder.

Want als we het nu al opgeven, in een crisis als deze, wat moeten we dan nog wanneer de stormen ruwer zullen woeden?

Het kan zijn dat wij God niet missen en dat wij onszelf onafhankelijk en handig, ons listig genoeg vinden om zonder Hem onze weg te gaan.

Maar God mist ons wel.

De profeet Maleachi wist dat al:

"Keer terug naar mij – zegt de Heer van de hemelse machten -, dan zal ik naar jullie terugkeren; en jullie zeggen: "Hoezo moeten we terugkeren?"

Zo voelen wij onszelf: onafhankelijk en handig, onafhankelijk en slim, onafhankelijk en vrij.

We kennen heel goed onze rechten.

Hebben we een recht niet en zouden we die wel willen hebben, dan eisen we het op, dat recht.

We zijn onafhankelijk en slim genoeg om dat spel te spelen.

Onafhankelijk en handig, onafhankelijk en slim, dat was Jakob ook.

Hij speelde het spel listig, toen hij zijn broer Esau zover kreeg dat die zijn eerstgeboorterecht aan hem verkocht.

Zijn broer was verzwakt en uitgeput thuisgekomen van een mislukte jacht. Jakob zag hem hongerig en zoekend binnenkomen en hij rook zijn kans. Hij bood hem voedsel aan, maar hij stelde één voorwaarde. *"Esau, verkoop me jouw recht. Verkoop me jouw eerstgeboorterecht."* Zijn broer trapte erin. Om niet het slachtoffer van zijn woede en wraak te worden, was Jakob gevlucht. Daar, in de woestijn tussen Berseba en Charan is er van zijn onafhankelijkheid niets over. Daar voelt hij zich niet onafhankelijk. Daar voelt hij zich eenzaam. In deze situatie heeft hij geen voordeel van zijn handigheid. Angst en onrust verlammen hem. Zijn geweten begint te knagen en hij voelt een diep berouw over wat hij zijn broer heeft aangedaan. Hij zit tussen twee vuren. Het verleden ligt in de schaduw van zijn bedrog. De toekomst is onzeker en onvoorspelbaar. Wanneer de zon ondergaat en het nacht wordt, sluit een kille, schrikwekkende duisternis hem in. Jakob stuit op de grenzen van zijn onafhankelijkheid en handigheid. In de ontmoeting met Esau had hij de touwtjes in handen en beheerste hij de omstandigheden. Nu heeft hij geen controle meer over de situatie. De eenzame Jakob ziet in hoe nietig en kwetsbaar hij is. Hij neemt tot zich wat de kerkvader Augustinus noemt *"het geneesmiddel van de nederigheid"*. Nu Jakob zich nederig voelt, gaan in een droom zijn ogen open voor de grenzen van zijn onafhankelijkheid en van wat hij kan weten. Zijn wil tot onafhankelijkheid en zijn trots op zijn slimheid hebben de waarheid uit zijn bewustzijn verdrongen en weggestopt. In zijn droom komt deze onbewuste waarheid naar boven. Die laat zich zien. Hij wordt zich bewust, dat onze onafhankelijkheid ingebed is in de afhankelijkheid van een grotere, hogere kracht. We zijn afhankelijk van God. Ons menselijk intellect en slimmigheid, waarvan we iedere keer de vruchten plukken wanneer we op onze telefoon kijken, hebben wij niet zelf bemachtigd. We hebben die te danken aan God, aan Zijn scheppingskracht. Jakob ziet in zijn droom, wat hij eerder in de werkelijkheid niet wilde zien. *Nee, want hij is onafhankelijk. Hij heeft zijn verstand, zijn kennis. Wat moet hij met God?* Genesis vertelt ons, wat hij ziet: *"Ook zag hij de Heer bij zich staan."* Dat is wat de droom hem onthult. Hij ziet dat God bij hem is. Dat is de werkelijkheid die hij erkent en die de oude droom die vandaag ook weer gedroomd wordt, uiteen laat spatten: de droom dat wij ons zonder God kunnen redden. We lezen: *Toen werd Jakob wakker. "Dit is zeker," zei hij, "op deze plaats is de Heer aanwezig. Dat besepte ik niet."* In zijn droom ziet Jakob een ladder. Die ladder staat op de aarde en die reikt helemaal tot de hemel. Net als Jakob ziet ook Paulus, hoe aarde en hemel met elkaar zijn verbonden. Met één oogopslag ziet Paulus de aardse tent en de hemelse woning. De aardse tent is ons lichaam waarin wij wonen en die wordt afgebroken.

Net als Jakob heeft ook Paulus het geneesmiddel van de nederigheid tot zich genomen. Hij was op weg naar Damascus, toen Jezus hem riep.

Op dat moment wordt hij zich ervan bewust dat onze onafhankelijkheid ingebed is in onze afhankelijkheid van God.

Onze slimmigheid, ons denkvermogen kan onze nietigheid en kwetsbaarheid niet wegdenken.

Maar Paulus ziet meer, dan alleen de aardse tent, het lichaam waarin wij wonen en dat wordt afgebroken.

De ladder die staat op de aarde, reikt helemaal tot in de hemel.

Bovenaan deze ladder ziet hij al de woning liggen die we van God krijgen: een eeuwige, niet door mensenhanden gemaakte hemelse woning.

Paulus wil geen beschrijving geven van de toekomst na dit leven.

Hij wil niet alvast zichtbaar maken wat gaat komen en wat nu nog onzichtbaar is. Dat kan ook hij niet.

Hij wil dat wij gaan beseffen, wat hijzelf beseft en wat Jakob beseft.

Hij wil dat wij het herkennen: "*Op deze plaats is de Heer aanwezig.*"

De Heer woont bij ons. Zijn heerlijkheid woont op de aarde.

In Johannes lezen we: "*Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond.*"

Jezus is de plaats waar wij Gods aanwezigheid vinden, waar Gods liefde zichtbaar wordt, waar Gods woord hoorbaar wordt, waar Gods wil gevolgd en gedaan kan worden.

Hij wekt in ons het besef, het bewustzijn, dat we in onze afhankelijkheid van God de liefde, de kracht, de richting, de vrede vinden die we in ons streven naar onafhankelijkheid maar niet te pakken kunnen krijgen, die ons steeds weer ontsnappen, ons te vlug af zijn.

Jezus bevrijdt ons uit de dictatuur van de zichtbare dingen die ons omringen en waarmee wij ons omringen.

Ze houden ons opgesloten in onze nietigheid en kwetsbaarheid.

De zichtbare dingen zijn tijdelijk.

Daarom is de troost die ze ons geven tijdelijk, zoals ook de hoop die ze ons bieden, tijdelijk is.

In de zichtbare dingen die Jezus doet, ontdekken we de troost en de hoop die eeuwig zijn, omdat ze van God zijn.

Dat maakt twee dingen voor ons mogelijk, legt Paulus uit.

Het is voor ons mogelijk dat wij leven in vertrouwen op God

En het is voor ons mogelijk om te doen wat God wil.

Vertrouwen op God. Doen wat God wil.

Dit vertrouwen en dit doen openen onze ogen ervoor dat God aanwezig is, in deze wereld, in deze tijd.

Op deze aarde en in dit lichaam wonen we ver van de Heer, maar niet onoverkomelijk ver.

God is dichtbij genoeg om te verhinderen dat we onszelf zullen verliezen in de zichtbare dingen, in de chaotische omstandigheden, in de huidige crisis.

We richten ons op de onzichtbare God.

De psalmdichter weet:

*Al gingen wij wonen voorbij de verste zee
ook daar zou Zijn hand ons leiden,
zou Zijn rechterhand ons vasthouden.* (Psalm 139)

Amen.